

**Oddělení knihovnicko-informačních služeb
VÚPSV, v. v. i.**

DOKUMENTAČNÍ ZPRAVODAJ

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

8/2021
červenec – srpen

OBSAH

ČESKÁ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY	1
NEMOCENSKÉ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	1
SOCIÁLNÍ POMOC – VŠEOBECNÉ OTÁZKY	2
POSTIŽENÍ OBČANÉ	5
STAŘÍ LIDÉ	6
PÉČE O RODINU A DĚTI, MLÁDEŽ, ŽENY	6
EKONOMIE, EKONOMICKÝ ROZVOJ, DANĚ	9
ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ, PROBLÉMY CHUDOBY	9
PRÁCE, ZAMĚSTNANOVST, MZDY	10
PERSONÁLNÍ ŘÍZENÍ, VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCVIK	11
OBYVATELSTVO, MIGRACE	12
ZAHRANIČNÍ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY	13
PÉČE O RODINU A DĚTI, MLÁDEŽ, ŽENY	13
PRÁCE, ZAMĚSTNANOST, MZDY	14
NOVÉ INFORMAČNÍ MATERIÁLY A PUBLIKACE VE FONDU KNIHOVNY	17

ČESKÁ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY

NEMOCENSKÉ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Souběžné příjmy ve zdravotním pojištění v roce 2021 / Antonín Daněk.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 29-34. - ISSN 0032-6208.

Autor formou příkladů předkládá postupy zaměstnavatele a pojištěnce v případě více příjmů nebo více pracovněprávních vztahů.

Deskriptory: ČR, pojištění zdravotní, příjmy, zaměstnání vedlejší, souběh

Vliv nemoci ve zdravotním pojištění / Antonín Daněk.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 35-38. - ISSN 0032-6208.

V článku se autor zaměřuje na specifické případy nemoci a jejich dopadu do placení pojistného na zdravotní pojištění jak zaměstnavatelem, tak osobou samostatně výdělečně činnou.

Deskriptory: ČR, pojištění zdravotní, nemocní, zaměstnanci, zaměstnavatelé, pojistné, samostatní

Koordinační nařízení Evropské unie a některé aspekty zdravotní péče / Antonín Daněk.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 39-42. - ISSN 0032-6208.

Přijetím zákona č. 60/2014 Sb. byla do českého právního řádu zapracována směrnice Evropské unie o právech pacientů, na jejímž základě může pojištěnec vycestovat do jiného státu EU za poskytnutím ambulantní i lůžkové péče. Rovněž občan členského státu má nárok na konkrétně definovaný rozsah hrazené péče v České republice. Koordinační nařízení EU, které vymezují nároky osob při jejich pobytu v rámci "evropského prostoru".

Deskriptory: ČR, EU, péče zdravotní, zákonodárství, harmonizace, podmínky nároku

Zpětné uplatnění nároku na dávky nemocenského pojištění / Květoslava Cimlová, Šárka Chotěborská.

In: **Právo a rodina**, 7-8, 23(2021), 43-46. - ISSN 1212-866X.

Uplatňování nároku na krizové ošetřovné v otázkách a odpovědích.

Deskriptory: ČR, ošetřovné, podmínky nároku, COVID-19

Konstrukce a financování universální a volitelné části zdravotnických systémů / Jan Mertl.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 4, 15 (2021), 2-11. - obr., tab., lit. - ISSN 1802-5854.

Článek se věnuje univerzální a volitelné části zdravotnických systémů. Jeho cílem je objasnit smysl a účel těchto dvou základních složek zdravotnictví na úrovni obecného teoretického konceptu a rovněž nastítnit mechanismy jejich konstrukce a financování včetně vybraných empirických údajů ze zemí OECD. Podle autora lze při správné konfiguraci vazeb mezi standardní a nadstandardní péčí docílit takového efektu, že nevybere-li si pacient nadstandard, bude mít jistotu kvalitní a bezpečné péče adekvátní zdravotnímu stavu a souběžně si bude moci zvolit dodatečnou péči a služby přinášející individuální užitek.

Deskriptory: ČR, Mezinárodní, OECD, zdravotnictví, financování, systém, teorie

SOCIÁLNÍ POMOC – VŠEOBECNÉ OTÁZKY

Komparativní analýza návrhů politických stran a hnutí v otázce financování domovů pro seniory / Simon Precechtel, Vladimír Barták.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 4, 15(2021), 12-18. - obr., tab., lit. - ISSN 1802-5854.

Komparace návrhů politických stran na financování sociálních služeb v pobytových zařízeních pro seniory. Analýza nachází shodu příslušných garantů jednotlivých politických stran v oblastech valorizace úhrad klientů, vstupu soukromých firem do odvětví, řešení sociálně-zdravotního pomezí (úhrad ošetřovatelských úkonů), dále také ohledně zavedení víceletého financování a podpory terénních sociálních služeb.

Deskriptory: ČR, zařízení sociálních služeb, staří, ústavy, služby sociální, financování, strany politické

Asistent sociální péče jako alternativní instrument podpory setrvávání jedinců v jejich přirozeném sociálním prostředí / Miroslav Pilát.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 3, 15 (2021), 13-19. - lit. - ISSN 1802-5854.

Článek se zabývá institutem asistenta sociální péče jako nástrojem podpory setrvávání osob v jejich přirozeném prostředí. Autor se věnuje rovněž podmínkám poskytování služeb asistenta sociální péče a sociálním a kontrolním mechanismům jeho činnosti včetně problematiky přestupků a sankcí v této oblasti.

Deskriptory: ČR, asistence osobní, služby sociální, reforma, zařízení sociálních služeb, kontrola

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-3-2021/?wpdmdl=14143&refresh=613ae6a1677b91631250081>

Sociální práce a perinatální ztráta: změna praxe sociologickým pohledem / Iva Šmídová.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 5-6. - lit. - ISSN 2336-2332.

Článek cílí na problematiku sociální práce s rodiči, kteří přišli o dítě před jeho narozením. Autorka shrnuje hlavní zjištění sociologického výzkumu v letech 2017-2019.

Deskriptory: ČR, práce sociální, sociologie, služby sociální, matky, šetření, výzkum

Participace zdravotně-sociální pracovníce v nemocnici při péči o rodiče po úmrtí dítěte v průběhu těhotenství, porodu, nebo krátce po něm / Jana Rohlíková.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 7. - ISSN 2336-2332.

Deskriptory: ČR, péče sociálně zdravotní, matky, nemocnice

Využití mediace v rámci sociální práce s rozpadající se rodinou / Tatjana Šišková.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 8-10. - ISSN 2336-2332.

Principy spolupráce sociálního pracovníka (zejména OSPOD) a mediátora v oblasti rodinných konfliktů.

Deskriptory: ČR, práce sociální, rodina ohrožená, rodina problémová, rodičovství, rozvody, pracovníci sociální, poradenství sociální

Využití sociálních pracovníků při práci s nezaměstnanými v době koronakrize / Pavel Kaczor.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 11-13. - obr. - ISSN 2336-2332.

Deskriptory: ČR, práce sociální, pracovníci sociální, nezaměstnaní, poradenství sociální, COVID-19

Zápůjčky a dávky pomoci v hmotné nouzi / Marek Blecha.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 13-14. - ISSN 2336-2332.

Autor se zabývá otázkami, jak posuzovat zápůjčky pro účely pomoci v hmotné nouzi z pohledu veřejného ochránce práv.

Deskriptory: ČR, nouze hmotná, potřebnost, dávky, půjčky

Transgender klientela v sociálních službách / Karel Pavlica.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 16-17. - ISSN 2336-2332.

Deskriptory: ČR, práce sociální, pracovníci sociální, gender, sexualita, služby sociální, šetření, výzkum

Postoje veřejnosti k práci sociálních pracovníků OSPOD / Michaela Vaško.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 18-19. - ISSN 2336-2332.

Deskriptory: ČR, práce sociální, pracovníci sociální, kariéra profesionální, mínění veřejné, šetření, ochrana sociálně-právní, děti ohrožené

Depistáž v sociální práci na obecních úřadech zaměřená na dlouhodobě pečující osoby / Olga Hubíková.

In: **Listy sociální práce**, 26, 9(2021), 20-21. - obr. - ISSN 2336-2332.

Text vychází z poznatků dvou výzkumných projektů orientovaných na sociální práci na obecních úřadech. První projekt se týkal uplatňování metody case managementu v pomoci zaměřené na situace dlouhodobé péče. Druhý projekt byl zaměřen na využívání metody depistáže a jeho cílem bylo vytvořit univerzálněji laděnou příručku depistáže pro sociální práci na obecních úřadech.

Deskriptory: ČR, péče dlouhodobá, práce sociální, pečovatelé, péče o osobu blízkou, VÚPSV, výzkum, projekty, pracovníci sociální

Mezinárodní přehled podpory neformálního (rodinného) pečovatelsství / Jana Horová, Sylva Bartlová, Hana Hejduchová, Lenka Motlová, Marie Treslová, Helena Záškodná, Iva Brabcová.

In: **Sociální práce/Sociální práce**, 2, 21(2021), 20-43. - tab., lit. - ISSN 1213-6204.

Přehledová studie přináší stěžejní závěry výzkumných studií zabývajících se podporou neformální péče za posledních 5 let (2016 -2020) v celosvětovém měřítku. Detekovány byly oblasti, na které je možné se v rámci podpory neformálních pečujících osob zaměřit, a to emoční a psychickou (vytváření skupin pro sdílení zkušeností, pocitů, komunikaci), fyzickou (respitní péče, event. pomoc v domácnosti) a zejména edukační, kde se naskýtá velký prostor a výzva v souvislosti s rozvojem komunikačních technologií a zvyšující se IT gramotností populace.

Deskriptory: Mezinárodní, pečovatelé, péče o osobu blízkou, péče zdravotní nestátní, péče zdravotní domácí, výzkum, péče sociálně zdravotní

Otázka profesionalizace sociální práce: Sen o prestiži by měl být nahrazen závazkem k utlačovaným / Radka Janebová.

In: **Sociální práce/Sociální práce**, 2, 21(2021), 76-93. - lit. - ISSN 1213-6204.

Cílem článku je zjistit, jak se staví k profesionalizaci sociální práce kritičky a kritici neoliberalizace sociální práce a jak jsou zjištěné reflexe přítomné v české diskusi o profesionalizaci.

Deskriptory: ČR, práce sociální, pracovníci sociální, kariéra profesionální, prestiž povolání, teorie

Rapid test socialnej rizikovosti rodiny / Eva Mydlíková, Peter Patyi.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 5-20. - tab., obr., lit. - ISSN 1213-6204.

Test je primárně určen sociálním pracovníkům, působícím v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Pomocí testu by měli být schopni relativně rychle a objektivně odhadnout sociální rizika rodiny v aktuální situaci.

Deskriptory: SR, rodina problémová, rodina ohrožená, ochrana sociálně-právní, teorie, metody, práce sociální, pracovníci sociální

Komunitní plánování sociálních služeb v obci: Zhodnocení nastavení procesu komunitního plánování / Kateřina Glumbíková, Lenka Caletkova, Ivana Kowalikova, Marek Mikulec.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 21-35. - obr., lit. - ISSN 1213-6204.

Cílem článku je tematicky popsat proces komunitního plánování sociálních služeb v dynamičnosti jeho interakce na příkladu jedné konkrétní obce a formulovat doporučení.

Deskriptory: ČR, služby sociální, plánování, metody, obce

Přístupy využívané v sociální práci v sociálně vyloučených lokalitách / Jan Vašat.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 36-52. - lit. - ISSN 1213-6204.

Analýza základních teoretických přístupů relevantních pro sociální práci v sociálně vyloučených lokalitách. Práce vychází z různých teoretických přístupů využívaných při práci v sociálně vyloučených lokalitách. Opírá se o koncepty sociální exkluze a sociální inkluze a o teorii stavebních kamenů sociálního začlenování dle Johna Piersona.

Deskriptory: ČR, vyloučení sociální, práce sociální, metody, teorie

Zkušenost s participací v oblasti sociální práce s lidmi, kteří užívají psychoaktivní látky / Markéta Čtvrtečková, Jakub Černý.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 53-68. - lit. - ISSN 1213-6204.

Deskriptory: ČR, práce sociální, narkomani, narkomanie, metody, pracovníci sociální

Možné metody práce s průběhem truchlení u dospělých v profesionálním pojetí sociální práce s jednotlivcem / Jan Kaňák.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 69-88. - obr., tab., lit. - ISSN 1213-6204.

Deskriptory: ČR, práce sociální, metody, psychologie, teorie

Důsledky neoliberalizace pro sociální práci / Petr Lazar.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 89-106. - lit. - ISSN 1213-6204.

Cílem studie je porovnání dopadů neoliberalizace na diskurs sociální práce v šesti vybraných evropských zemích na pozadí příspěvků vybraných českých autorů, kteří se problematice věnují především v českém kontextu.

Deskriptory: ČR, EU, práce sociální, teorie, metody, c-Šimíková, Ivana

Rapid Re-Housing v Brně: výzvy a příležitosti v prokazování účinnosti metod sociální práce / Eliška Černá, Stěpán Ripka.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 107-127. - obr., tab., lit. - ISSN 1213-6204.

Cílem článku je, na příkladu evaluace brněnského projektu Rapid Re-Housing pro rodiny bez domova, představit výzvy a příležitosti v prokazování účinnosti metod sociální práce. Projekt Rapid Re-Housing se jako první v českém prostředí pokusil pomocí randomizovaného kontrolovaného experimentu doprovázeného kvalitativní evaluací měřit účinnost metod sociální práce, konkrétně intervence zabydlení v kombinaci s metodou intenzivního case managementu.

Deskriptory: ČR, bezdomovci, bydlení sociální, bydlení, práce sociální, metody, projekty

Jak pracovat s ne/zodpovědností klientů v sociální práci? Model "společné odpovědnosti" Iris Marion Young / Radka Janebová.

In: **Sociální práce/Sociálna práca**, 3, 21(2021), 128-144. - tab., lit. - ISSN 1213-6204.

Deskriptory: ČR, práce sociální, metody, teorie, modelování

POSTIŽENÍ OBČANÉ

Přiměřená opatření pro zaměstnance s postižením. Data, právní úprava, kazuistiky a praktická doporučení / Petr Polák.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 18-24. - ISSN 0032-6208.

Potřeby zaměstnanců s postižením v datech. Výzkumné šetření Českého statistického úřadu a veřejného ochránce práv. Umluva o právech osob se zdravotním postižením. Rámcová směrnice EU. Zákoník práce, antidiskriminační zákon a vyhláška o pracovnělékařských službách. Rozsah povinnosti přijmout přiměřené opatření. Zajímavé kazuistiky.

Deskriptory: ČR, práce-postižení, právo pracovní, postižení, řízení soudní, práce chráněná, šetření, zákonodárství, diskriminace pracovní

Role advokáta jako opatrovníka člověka v řízení o svéprávnosti / Pavel Kotrady.

In: **Právo a rodina**, 7-8, 23(2021), 25-30. - ISSN 1212-866X.

Deskriptory: ČR, opatrovnictví, řízení soudní, práva lidská

Lidské zdroje v integračních sociálních podnicích / Marie Dohnalová, Kateřina Legnerová, Marek Stiterský.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 4, 15(2021), 30-32. - tab., lit. - ISSN 1802-5854.

Výsledky výzkumu lidského kapitálu v českých integračních sociálních podnicích v roce 2020. Integrační sociální podniky představují důležitou součást chráněného trhu práce. Výzkumný vzorek tvořilo 52 případových studií integračních sociálních podniků různých právních forem.

Deskriptory: ČR, postižení, integrace, práce-postižení, ekonomika sociální, práce chráněná, skupiny znevýhodněné, zdroje lidské, výzkum

STAŘÍ LIDÉ

Stárnutí na venkově: podoby aktivního stárnutí a kvalita života v rurálních oblastech / Lucie Vidovičová, Marcela Petrová Kafková, Barbora Hubatková, Lucie Galčanová Batista.

Brno: SLON, 2018. - 141 stran.

Rec. na: BERÁNKOVÁ, Anna. - In: **FÓRUM sociální politiky**, 3, 15(2021), 34-35. - ISSN 1802-5854.

Specifika stárnutí na českém a moravském venkově. Autorky z různých úhlů objasňují problematiku "městské myšlenkové hegemonie", kdy i zdánlivě objektivní škály posuzující přátelskost prostředí jen málo vypovídají o jiném než městském prostředí. Je též problematizován koncept "aktivního stárnutí", který zohledňuje především "městské" aktivity, nikoliv však venkovskou činnost. Limitem knihy je, že mezi respondenty nejsou výrazněji zahrnuti starší a méně soběstační senioři.

Deskriptory: ČR, stárnutí, stárnutí aktivní, zemědělci, kvalita života, regiony

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-3-2021/?wpdmdl=14143&refresh=613ae6a1677b91631250081>

Dnešní generace seniorů a jejich vztah k moderním informačním technologiím v ČR/ Soňa Gullová, Miroslava Manova.

In: **Scientia et Societas**, 2, 17(2021), 3-10. - tab., lit. - ISSN 1801-7118.

Statistické údaje o současném stavu české populace ve vztahu k rozšíření a užívání informačních a komunikačních technologií u domácností a jednotlivců v České republice. Počítačová gramotnost a využívání internetu seniory.

Deskriptory: ČR, staří, internet, digitalizace, technika výpočetní, statistika, domácnosti, skupiny věkové, vzdělání dosažené, COVID-19

Dostupné z: <https://sets7.webnode.cz/files/200000319-4c9234c925/Scientia%202021.pdf>

PÉČE O RODINU A DĚTI, MLÁDEŽ, ŽENY

Česká rodinná politika: Quo vadis? / Jaroslav Vostatek.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 3, 15(2021), 2-12. - obr., tab., lit. - ISSN 1802-5854.

Autor sleduje cíl prověřit přepočtené údaje o délce placené mateřské a rodičovské dovolené a analyzovat stávající návrhy reforem jednotlivých dávek rodinné politiky. Pozornost je věnována i návrhům důchodových komisí. Autor doporučuje využití sociálně-demokratického sociálního modelu včetně aplikace univerzálních přídavků na děti a práva na místo v jeslích a v mateřské školce od prvního roku věku dítěte za malý či žádný poplatek.

Deskriptory: ČR, EU, Mezinárodní, OECD, politika populační, rodina, výdaje sociální, dovolená rodičovská, přídavky rodinné, daně, výhody, zařízení předškolní, zařízení péče o děti, reforma, systém, dovolená mateřská

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-3-2021/?wpdmdl=14143&refresh=613ae6a1677b91631250081>

Zhodnocení dopadu sociálního bydlení na děti "bez domova" / Kateřina Glumbíková, Pavel Rusnok, Marek Mikulec, Kristina Wilamova.

In: **Sociální práce/Sociální práca**, 2, 21(2021), 44-56. - tab., lit. - ISSN 1213-6204.

Cílem článku je provést zhodnocení dopadu sociálního bydlení na děti ve specifických oblastech určených na základě rešerše české a zahraniční literatury. Prezentovaná data vznikla v rámci evaluací projektů sociálního bydlení 16 obcí v České republice, které realizují lokální systémy sociálního bydlení. Střešním projektem byl projekt s názvem Sociální bydlení - metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend. Data byla získána od uživatelů sociálního bydlení v těchto programech.

Deskriptory: ČR, bezdomovci, děti, bydlení sociální, šetření, výzkum

Nová věková hranice dospělosti (dílní svéprávnosti) nezletilých v civilním právu od 1. 7. 2021 / Adam Křístek.

In: **Právo a rodina**, 7-8, 23(2021), 1-6. - ISSN 1212-866X.

K novele občanského zákoníku č. 192/2021 Sb. - tzv. zákonu proti dětským dluhům. Jde o nové zakotvení věkové hranice 13 let, jíž zákonodárce zvolil jako hranici, kdy je člověk natolik rozumově a psychicky vyspělý, že je schopen posoudit následky jakéhokoli svého jednání a toto své jednání současně i ovládat.

Deskriptory: ČR, děti, hranice věková, delikventi, právo občanské, zákonodárství

Zákaz umístování dětí do ústavů nebo nová koncepce náhradní rodinné péče? /

Blanka Vildová.

In: **Právo a rodina**, 7-8, 23(2021), 7-12. - ISSN 1212-866X.

Autorka se kriticky vyjadřuje k současným návrhům novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí a zákona o zdravotních službách, kterými by se mělo zakázat umístování dětí do tří let do ústavní péče.

Deskriptory: ČR, výchova mimo vlastní rodinu, ústavy, zákonodárství, reforma, ochrana sociálně-právní, děti ohrožené, systém, koncepce budoucí

Nezletilí rodiče / Věra Novotná.

In: **Právo a rodina**, 7-8, 23(2021), 13-17. - ISSN 1212-866X.

Právní úprava rodičovské odpovědnosti. Rodičovská práva a povinnosti. Uzavírání manželství v případě nezletilosti.

Deskriptory: ČR, právo rodinné, rodičovství, právo občanské, zákonodárství, manželství

Obligaturní rezidenční služby pro děti s adiktologickým problémem / Martin Ježek.

In: **Právo a rodina**, 7-8, 23(2021), 18-24. - ISSN 1212-866X.

Nedobrovolná rezidenční péče o děti s adiktologickým problémem ve zdravotnickém a školském systému.

Deskriptory: ČR, děti problémové, narkomani, narkomanie, služby sociální, zařízení péče o děti, ústavy, děti, školství, péče zdravotní

The Legislative Framework for the Protection of Children and a Comparison of the Czech, Slovak and Austrian Concepts [Legislativní rámce pro ochranu dětí a porovnání české, slovenské a rakouské koncepce] / Ivana Olecka, Patricia Dobříková, Adéla Lemrova, Regina Scheitel.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 4, 15(2021), 19-29. – obr., tab., lit. – ISSN 1802-5854.

Cílem článku je porovnat legislativní podoby ochrany dětí v České republice, na Slovensku a v Rakousku a vymezit základní shody a rozdíly v právních koncepcích těchto zemí. Metodologie článku je založena na srovnávací analýze právních dokumentů uvedených tří zemí.

Deskriptory: ČR, SR, Rakousko, děti, ochrana sociálně-právní, zákonodárství

EKONOMIE, EKONOMICKÝ ROZVOJ, DANĚ

Přístup ke zdanění a konkurenceschopnosti zemí Visegrádské skupiny / Lenka Farkačová.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 3, 15(2021), 20-25. - tab., lit. - ISSN 1802-5854.

Cílem příspěvku je zjistit, která ze zemí Visegrádské skupiny má nejpřívětivější daňové prostředí pro podnikatelské subjekty.

Deskriptory: Evropa střední a východní, daně, ekonomika, konkurenceschopnost, podnikání soukromé, digitalizace, náklady práce

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-3-2021/?wpdmdl=14143&refresh=613ae6a1677b91631250081>

Je snaha o premianství ve zvládnutí Průmyslu 4.0 cestou do pekel? / Jaroslav Šulc.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 3, 15(2021), 28-31. - ISSN 1802-5854.

Článek se zabývá třemi možnými scénáři dopadů Průmyslu 4.0 na trh práce, sociální dialog a sociální systémy, a to na pozadí současné pandemie covidu-19.

Deskriptory: ČR, průmysl, ekonomika, COVID-19, trh práce, dialog sociální, digitalizace

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-3-2021/?wpdmdl=14143&refresh=613ae6a1677b91631250081>

OECD: Jaké daně platí zaměstnanci ze své mzdy / Petr Gola.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 66-67. - tab. - ISSN 0032-6208.

Jak se liší hrubá mzda a čistá mzda zaměstnance v Česku v porovnání s ostatními členskými zeměmi OECD?

Deskriptory: ČR, Mezinárodní, OECD, daně z příjmu

ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ, PROBLÉMY CHUDOBY

Základní příjem ve světě: Argumenty, experimenty, dějiny / Marek Hrubec, Martin Brabec, Markéta Minářová.

Praha: Epoque, 2021. - 144 stran.

Rec. na: Základní příjem ve světě: Argumenty, experimenty, dějiny I./ SILNÝ, Jiří.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 4, 15(2021), 33-35. - ISSN 1802-5854.

Recenzovaná kniha se zabývá problematikou nepodmíněného základního příjmu (NZP). První část knihy shrnuje aktuální stav mezinárodní debaty a vyrovnává se s některými kritickými námitkami. Nejobsáhlejší a nejpřínosnější část knihy referuje o experimentech s praktickým zaváděním NZP v 17 zemích světa.

Deskriptory: Mezinárodní, příjem minimální, příjem zaručený, minimum existenční, historie

Základní příjem ve světě: Argumenty, experimenty, dějiny / Marek Hrubec, Martin Brabec, Markéta Minářová.

Praha: Epoque, 2021. - 144 stran.

Rec. na: Základní příjem ve světě: Argumenty, experimenty, dějiny II. / MERTL, Jiří.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 4, 15 (2021), 35-36. - ISSN 1802-5854.

Recenzovaná kniha má ambici českým čtenářům přiblížit hlavní argumenty pro zavedení nepodmíněného základního příjmu a představit vybrané výzkumy a testování tohoto opatření ve světě. Podle recenzenta však tato ambice zůstala poněkud za očekáváním.

Deskriptory: Mezinárodní, příjem minimální, příjem zaručený, minimum existenční, historie

PRÁCE, ZAMĚSTNANOVST, MZDY

Zaměstnávání lidí 50+ / Kateřina Legnerová, Marie Dohnalová.

In: **FÓRUM sociální politiky**, 3, 15(2021), 26-27. - lit. - ISSN 1802-5854.

Výsledky výzkumu, jehož cílem bylo zjistit u osob starších 50 let důvody změny zaměstnání, dobu hledání nového zaměstnání, výhody a nevýhody věku 50 a více let a kariérní plány dotázaných na další období.

Deskriptory: ČR, pracovníci starší, práce-staří, zaměstnanost, návrat do práce, výzkum, šetření, zaměstnatelnost, staří, kariéra profesionální

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/forum-socialni-politiky-3-2021/?wpdmdl=14143&refresh=613ae6a1677b91631250081>

Otazníky kolem čerpání dovolené v rozsahu kratším než délka směny / Dominik Bruha.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 12-15. - ISSN 0032-6208.

Problematika je vysvětlena na praktických příkladech.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, právo pracovní, zákonodárství

Zaměstnavatelé už se nemusí bát zaměstnancům svěřit tankovací kartu / Nataša Randová, Lucie Brázdová.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 16-17. - ISSN 0032-6208.

K problematice uzavírání dohody o odpovědnosti k ochraně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování, tzv. dohody o hmotné odpovědnosti, která je upravena v § 252 a násl. zákoníku práce.

Deskriptory: ČR, právo pracovní, odpovědnost za škodu, řízení soudní, dohody, vztahy pracovní

Vysílání zaměstnanců v rámci EU. VI. Kypr, Španělsko / Nataša Randová, Lucie Hořejší.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 25-28. - ISSN 0032-6208.

Právní úprava přeshraničního vysílání pracovníků na Kypru a ve Španělsku.

Deskriptory: EU, vysílání pracovníků, Kypr, Španělsko, zákonodárství, harmonizace

Pracovní pohotovost podle judikatury Soudního dvora EU / Michal Peškar, Kristýna Menzelová.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 55-58. - ISSN 0032-6208.

Pracovní pohotovost podle českého zákoníku práce. Případ hasiče Rudyho - Belgie. Případ TV technika v horách. Případ hasiče II. - Německo.

Deskriptory: ČR, EU, právo pracovní, harmonizace, řízení soudní, doba pracovní

PERSONÁLNÍ ŘÍZENÍ, VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCVIK

Jak na řízení personálních vztahů v případě rodinné firmy / Lenka Farkačová.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 43-48. - ISSN 0032-6208.

Deskriptory: ČR, řízení personální, podnikání soukromé, rodina, vztahy pracovní

Příčiny a důsledky demotivace zaměstnanců / Jan Urban.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 49-54. - ISSN 0032-6208.

Deskriptory: ČR, řízení personální, strategie personální, zaměstnanci, motivace, uspokojení z práce, hodnocení

Zrušení pracovního poměru ve zkušební době a právo na odstupné / Petr Bukovjan.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 59-61. - ISSN 0032-6208.

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2021, sp. Zn. 21 Cdo 504/2021.

Deskriptory: ČR, ukončení zaměstnání, právo pracovní, kompenzace, řízení soudní

Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti a povaha překážky v práci / Petr Bukovjan.

In: **Práce a mzda**, 7-8, 69(2021), 62-65. - ISSN 0032-6208.

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 21 Cdo 2982/2020.

Deskriptory: ČR, ukončení zaměstnání, řízení soudní, náhrada mzdy, stav zdravotní

Specifika nároků práce recruitera dle velikosti organizace v mezinárodním kontextu / Lenka Farkačová, Juraj Eisel.

In: **Scientia et Societas**, 2, 17(2021), 33-44. - tab., obr., lit. - ISSN 1801-7118.

Autoři analyzovali dostupné informace z inzerátů firem s důrazem na znalost profesních sítí, znalost HR systémů a znalost dalšího jazyka. Zdrojem výzkumu byly pracovní nabídky nejen z jednotlivých států EU ale i z USA, Japonska a Číny.

Deskriptory: Mezinárodní, zdroje lidské, řízení, získávání a výběr pracovníků, řízení personální, globalizace

Dostupné z: <https://sets7.webnode.cz/files/200000319-4c9234c925/Scientia%202021.pdf>

OBYVATELSTVO, MIGRACE

Mortality Patterns during the Transformation Era in Czechia 1989-2019 [Vzorce úmrtnosti v období transformace v České republice 1989-2019] / David Morávek, Jitka Langhamrová.

In: **Demografie**, 4, 62(2020), 211-226. - obr., tab., lit. - ISSN 0011-8265.

Deskriptory: ČR, úmrtnost, demografie, ukazatele, gender, muži, ženy, skupiny věkové

Trends in Marriage and Divorce Rate in the Past 30 Years (1989-2019) [Trendy v manželství a rozvodovosti za posledních 30 let (1989-2019)] / Jana Křestánová.

In: **Demografie**, 4, 62(2020), 253-267. - obr., tab., lit. - ISSN 0011-8265.

Změny v manželství a rozvodovosti se odrazily ve struktuře populace podle rodinného stavu, kde došlo k nárůstu podílu svobodných a rozvedených osob a naopak ke snížení podílu osob žijících v manželství a mírně také v podílu ovdovělých osob.

Deskriptory: ČR, sňatečnost, rozvody, vývoj, ukazatele, demografie, struktura populace

Changes in the Population Age Structure of Czech Districts in 1989-2019 [Změny ve věkové struktuře obyvatelstva českých okresů v letech 1989-2019] / Luděk Šídlo, Branislav Šprocha.

In: **Demografie**, 4, 62(2020), 227-239. - obr., tab., lit. - ISSN 0011-8265.

Změny v reprodukčním chování české populace, ke kterým došlo po roce 1989, se výrazně projeví na věkové struktuře. Čím jsou změny na národní úrovni významnější, tím větší jsou regionální změny. Tato studie se zaměřuje na české okresy a popisuje změny v regionální diferenciaci tří hlavních věkových kategorií (předproduktivní, produktivní a postproduktivní). Výsledky potvrzují existenci územních změn ve věkové struktuře obyvatelstva. Analýzy regionálních změn ve věkové struktuře jsou důležitým zdrojem při plánování a zajišťování dostupnosti vzdělávání, sociálních služeb, zdravotní péče a dalších služeb.

Deskriptory: ČR, demografie, struktura populace, regiony, chování demografické, plánování rodiny

Changes in the Age Structure and the Ageing of the Population of Czechia after the Year 1989 [Změny ve věkové struktuře a stárnutí populace České republiky po roce 1989] / Tomáš Fiala, Jitka Langhamrová.

In: **Demografie**, 4, 62(2020), 268-278. - obr., tab., lit. - ISSN 0011-8265.

Cílem tohoto příspěvku je představit stručnou analýzu stárnutí populace v České republice za poslední tři desetiletí. Stárnutí populace se zrychlilo díky rychlému prodloužení střední délky života a poklesu plodnosti způsobeného odložením mateřství do vyššího věku. Proces stárnutí částečně zpomalila relativně vysoká míra imigrace.

Deskriptory: ČR, struktura populace, vývoj, demografie, stárnutí, ukazatele, statistika, skupiny věkové

ZAHRANIČNÍ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY

PÉČE O RODINU A DĚTI, MLÁDEŽ, ŽENY

Fertility Postponement between Social Context and Biological Reality: The Case of Serbia [Odklad porodnosti mezi sociálním kontextem a biologickou realitou: případ Srbska] / Petar Vasic.

In: **Sociológia**, 3, 53(2021), 309-336. - tab., obr., lit. - ISSN 0049-1225.

Deskriptory: Srbsko, porodnost, plánování rodiny, politika populační, skupiny věkové

Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/06021236Vasic%203-2021.pdf>

PRÁCE, ZAMĚSTNANOST, MZDY

Perceptions of non-pecuniary job quality using linked employer-employee data [Percepce nepeněžní kvality práce s využitím vzájemně propojených dat mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem] / Alex Bryson, Christine Erhel, Zinaida Salibekyan. In: **European Journal of Industrial Relations**, 2. 27(2021), 113-129. – ISSN 0959-6801.

Pomocí vzájemně provázaných údajů o zaměstnavateli a zaměstnanci autoři článku zkoumají vztah mezi nepeněžní kvalitou zaměstnání a charakteristikou pracoviště v Británii a Francii: dvou zemí s velmi odlišným pracovním režimem. Kvalita práce se měří prostřednictvím osmi dimenzí, které jsou shrnuty v syntetickém indexu. Autoři ukazují, že v obou zemích je velikost firmy negativně spojena s nepeněžní kvalitou pracovních míst, nicméně ve Francii je to vnímanou výhradně ve spojení v největších firmami. Vnitřní trhy práce jsou ve Francii v mnoha dimenzích spojovány s vyšší kvalitou práce, oproti tomu v Británii kvalitu práce nezlepšují, až na jedinou výjimku: snižují nepříznivé účinky práce na soukromý život.

Deskriptory: V. Británie Francie, trh práce, zaměstnanci, zaměstnavatelé, vztahy pracovní

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0959680119884753>

How do union membership, union density and institutionalization affect perceptions of conflict between management and workers? [Jak členství v odborech, hustota odborů a institucionalizace ovlivňují vnímání konfliktu mezi vedením a řadovými pracovníky?] / Josef Ringqvist.

In: **European Journal of Industrial Relations**, 2, 27(2021), 131-148. – ISSN 0959-6801.

Tento článek je příspěvkem k debatám o odborech a konfliktech – konkrétně se zaměřuje na studium toho, jak souvisí vnímání jednotlivců z řad pracovníků vedoucích a pracovníků řadových s jejich členstvím v odborech, hustotou odborů na úrovni země a institucionalizací (kolektivní vyjednávání, variabilita, centralizace a harmonizace politik). Hierarchické víceúrovňové modely jsou přizpůsobeny údajům z Mezinárodního programu sociálního průzkumu z roku 2009. Z výsledků vyplývá, že odboráři více než nečlenové odborů chápou konflikty s vedením – a zdá se, že toto se mezi zeměmi zásadně neliší. Bez ohledu na členství v odborech však jednotlivci v zemích s vyšší hustotou odborů a s politickou shodou mají tendenci vnímat konflikty výrazně méně. Tato zjištění zdůrazňují riziko omylů ve výzkumu omezeném na dopady členství v odborech na úrovni individuální. Na rozdíl od argumentu, který často vznáší pluralisté, ani vyjednávání ohledně kolektivní smlouvy, ani centralizace významné důsledky nemají. Celkově výsledky zpochybňují vnímání odborů jako organizaci, která rozděluje.

Deskriptory: Class, conflict perceptions, conflict, management workers, union density, union membership

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0959680120963546>

Work accommodations and sustainable working: The role of social partners and industrial relations in the employment of disabled and older people in Estonia, Hungary and Poland [Přízpůsobení pracovního prostředí a udržitelná práce: role sociálních partnerů a pracovních vztahů v oblasti zaměstnanosti zdravotně postižených a starších osob v Estonsku, Maďarsku a Polsku] / Deborah Foster, Mart Masso, Liina Osila.

In: **European Journal of Industrial Relations**, 2, 27(2021), 149-165. – ISSN 0959-6801.

Nedostatečné využívání práce zdravotně postižených a starších lidí je problémem v celé Evropské unii (EU). Nicméně nejvýrazněji se projevuje v členských státech střední a východní Evropy (CEE), kde je nedostatek pracovních sil největší. Autoři se ve svém příspěvku odkazují na výsledky rozsáhlého mezinárodního projektu zaměřeného na otázky zaměstnávání postižených a starších lidí v Estonsku, Maďarsku a Polsku. Cílem projektu bylo podnítit diskusi týkající se úlohy aktérů pracovních vztahů při zajišťování vhodného pracovního prostředí pro zdravotně postižené a starší lidi. K diskusi v této oblasti přispěla řada faktorů: historické dědictví, závislost na sociální cestě, identita a agentura sociálního partnera, přístup „mrtvého písmene“ k politikám EU a omezená role organizací občanské společnosti. Zkoumáme potenciál konceptu udržitelné práce, který se běžně vyskytuje v severní Evropě, aby ovlivnil alternativní přístupy k zaměstnávání zdravotně postižených a starších lidí v zemích, kde se liší státní, pracovní a zaměstnanecké vztahy.

Descriptor: Evropa střední a východní, pracovníci starší, demografie, práce-postižení, pracovní vztahy, sociální partneři, udržitelná práce, pracovní ubytování

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0959680120971896>

Insider and outsider support for unions across advanced industrial democracies: Paradoxes of solidarity [Vnitřní a vějnší podpora odborů napříč vyspělými průmyslovými demohraciemi: paradoxy solidarity] / Rebecca J. Oliver, Andrew L. Marelock.

In: **European Journal of Industrial Relations**, 2, 27(2021), 167-183. – ISSN 0959-6801.

Descriptor: dualismus, odbory, vnímání veřejnosti, začlenění odborů

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0959680120911221>

The impact of collective bargaining on employment and wage inequality: Evidence from a new taxonomy of bargaining systems [Dopad kolektivního vyjednávání na zaměstnanost a nerovnost mezd: důkaz z nové taxonomie vyjednávacích systémů] / Andrea Garnero.

In: **European Journal of Industrial Relations**, 2, 27(2021), 185-202. – ISSN 0959-6801.

Ke studiu vazby mezi různými typy systémů kolektivního vyjednávání a zaměstnanosti, nezaměstnanosti a nerovnosti mezd autorka používá novou taxonomii systémů vyjednávání v 36 zemích OECD v letech 1980 až 2015. Výsledky ukazují, že koordinované systémy vyjednávání jsou spojeny s vyšší zaměstnaností, lepší integrací zranitelných skupin a nižší mzdovou nerovností, než systémy plně decentralizované. Nekoordinované centralizované systémy fungují z hlediska nezaměstnanosti podobně jako systémy plně decentralizované, nicméně jsou spojeny s vyšší zaměstnaností a nižší mzdovou nerovností. Tyto výsledky naznačují, že vazba mezi decentralizací a výsledky trhu práce je mnohem menší, než se dříve navrhovalo.

Deskriptory: kolektivní vyjednávání, zaměstnanost, země OECD, nezaměstnanost, mzdy, nerovnost

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0959680120920771>

Wage differentials and segmentation: The impact of institutions and changing economic conditions [Mzdové rozdíly a segmentace: Vliv institucí a měnící se ekonomické podmínky] / José M. Arranz, Enrique Fernández-Macías, Carlos García-Serrano.

In: **European Journal of Industrial Relations**, 2. 27(2021), 203-227. – ISSN 0959-6801.

Deskriptory: EU, instituce, mzdy, nerovnost, pracovní doba, pracovní smlouvy

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0959680120959008>

NOVÉ INFORMAČNÍ MATERIÁLY A PUBLIKACE VE FONDU KNIHOVNY

- Sig. 6761

Metodika indikátorů komplexního výzkumu o situaci rodin s dětmi / Sylva Höhne, Jana Palonciová, Lucie Žáčková. - První vydání.

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2021. - 191 stran. - lit., tab., graf.

ISBN 978-80-7416-408-8 (print). - ISBN 978-80-7416-409-5 (pdf).

Překládaná metodika popisuje zásadní oblasti vztahující se k životu rodin s dětmi a rodinné politice. Metodika se opírá jak o tzv. tvrdá data oficiální statistiky (nejčastěji Českého statistického úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí, dále České správy sociálního zabezpečení, Ministerstva spravedlnosti, Ústavu zdravotnických informací a statistiky, příp. Eurostatu), tak o "měkká" data ze sociologických šetření realizovaných v posledních letech zejména Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., ale i jinými institucemi. Metodika tematicky pokrývá hlavní oblasti obsažené v Koncepti rodinné politiky MPSV. Je členěna do čtyř hlavních kapitol a jedné přílohy podle typu indikátorů a jejich zdrojů. V první kapitole jsou prezentovány indikátory demografického vývoje. Druhá se zabývá indikátory sladování práce a rodiny z hlediska zajištění péče o děti a domácnost. Následuje kapitola sdružující socioekonomické indikátory ve vztahu k rodině s dětmi. Nakonec jsou představeny indikátory vycházející z vybraných sociologických šetření se zaměřením na hodnoty a postoje z oblasti rodinného chování. Pro každý ukazatel je uváděna definice a, pokud je to možné, přímý odkaz na jeho konkrétní zdroj. Kromě ukazatelů získatelných ze statistik jsou zahrnuty také odvozené indikátory, vzniklé vlastním výpočtem z dostupných dat. V příloze jsou uvedeny ukázky otázek ze sociologických šetření, jež mohou sloužit jako inspirace v budoucích výzkumech.

Cílem metodiky je poskytnout uživateli systematický přehled ukazatelů zaměřených na rodiny s dětmi, rodinné chování, sladování práce a rodiny a opatření sociální a rodinné politiky. Sledování vybraných ukazatelů by mělo být podkladem pro aktualizaci strategických materiálů v oblasti rodinné politiky zejména na celostátní, ale i regionální úrovni. Jejím účelem je usnadnit uživateli orientaci v dostupných statistikách, vytipovat relevantní ukazatele pro vybraná témata, zmapovat jejich dostupnost a odkázat přímo na jejich zdroje. Metodika je jedním z výstupů dlouhodobého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022), v jehož rámci jsou postupně sledovány různé typy rodin.

Deskriptory: ČR, rodina, politika, rodičovství, sladění pracovního a rodinného života, příjmy, výdaje, výzkum, VÚPSV

- Sig. 6762/I

Informační systém o průměrném výdělku: 1. pololetí 2020. Platová sféra. - První vydání.

Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2020. - 66 stran. - tab.

Deskriptory: ČR, mzdy, zaměstnanci, doba pracovní, klasifikace zaměstnání, mzda průměrná, statistika, šetření

- Sig. 6762/II

Informační systém o průměrném výdělku: Rok 2020. Platová sféra. - První vydání.

Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2021. - 66 stran. - tab.

Deskriptory: ČR, odměňování, mzdy, mzda průměrná, klasifikace zaměstnání, doba pracovní, statistika, šetření

- Sig. 6763/I

Informační systém o průměrném výdělku: 1. pololetí 2020. Mzdová sféra. - První vydání.

Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2020. - 81 stran. - tab.

Deskriptory: ČR, mzdy, mzda průměrná, zaměstnanci, doba pracovní, klasifikace zaměstnání, statistika, šetření

- Sig. 6763/II

Informační systém o průměrném výdělku : Rok 2020. Mzdová sféra. - První vydání.

Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2021. - 81 stran. - tab.

Deskriptory: ČR, odměňování, mzdy, mzda průměrná, klasifikace zaměstnání, doba pracovní, zaměstnanci, statistika, šetření

- Sig. 6764

Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích. - První vydání.

Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2021. - 79 stran.

ISBN 978-80-7421-175-1.

Deskriptory: ČR, politika populační, rodina, kraje, obce

- Sig. 6765

Bude nás víc aneb nejsme na to sami : Osvětová příručka pro rodiny plánující/očekávající potomka. - První vydání.

Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2021. - 56 stran.

ISBN 978-80-7421-216-1.

Deskriptory: ČR, politika populační, rodina, rodičovství, sladění pracovního a rodinného života, děti

- Sig. 6766/I

Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni. - První vydání.

Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2021. - 115 stran. - tab., graf.

ISBN 978-80-7421-176-8.

Deskriptory: ČR, politika populační, rodina, kraje, obce, metody

- Sig. 6766/II

Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni. Zkrácená verze. - První vydání.

Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2020. - 51 stran.

ISBN 978-80-7421-177-5.

Deskriptory: ČR, politika populační, rodina, kraje, obce, metody

- Sig. 6767

Homoparentální rodiny / Olga Nešporová. - První vydání.

Praha : VÚPSV, v. v. i., 2021. - 94 stran. - lit.

ISBN 978-80-7416-410-1 (print). - ISBN 978-80-7416-411-8 (pdf).

Monografie představuje výsledky kvalitativního výzkumu homoparentálních rodin, tedy rodin/domácností, ve kterých jsou děti vychovávány párem stejného pohlaví (leseb, gayů či bisexuálů). Počty těchto rodin v posledních letech v České republice narůstají. Zatímco dříve vznikaly homoparentální rodiny až sekundárně, po rozpadu heterosexuálního partnerství rodičů, dnes se stále více objevují i primární (plánované) rodiny s rodiči stejného pohlaví. Rodičovství se stalo součástí životních trajektorií mnoha LGBT osob. Každodenní zkušenosti ze života lesbických a gay rodičů jsou popsány na základě hloubkových rozhovorů realizovaných v roce 2020 s 37 LGB rodiči a dvěma dětmi žijícími v rodině stejnopohlavních rodičů.

Text popisuje rozdíly mezi biologickým a sociálním rodičovstvím, jakož i rozdíly mezi lesbickými a gay rodičovskými páry a utvářením jejich rodin. Absence rodičovských práv pro registrované stejnopohlavní páry je aktuálně LGB rodiči vnímána jako hlavní nedostatek a zátěž pro fungování jejich rodin, osvojení dítěte partnera ani osvojení cizího dítěte není párům leseb a gayů umožněno, což znamená, že neexistuje žádný právní vztah mezi dítětem a jeho sociálním rodičem. Homoparentální rodiny nejsou v České republice uznány státem, právem, ani společností.

Deskriptory: ČR, rodina, rodičovství, homosexuálové, VÚPSV

- Sig. 6768

Revolúcia pracovného času alebo mýty a fakty o jeho skracovaní / Ján Košč. -

První vydání.

Košice : EQUILIBRIA, s. r. o., 2021. - 205 stran.

ISBN 978-80-8143-288-0.

Sociolog a ekonom Ján Košč ve své knize do hloubky analyzuje problematiku zkracování pracovní doby – tématu, které je v současné době stále více aktuální. Hlavním autorovým zájmem je postihnout výhody a úskalí, která s sebou krácení doby strávené v práci přináší, v první řadě na Slovensku. Nicméně výsledky své analýzy zasazuje do širšího mezinárodního kontextu – vzniká tak ucelenější pohled na danou problematiku, který přináší mnohé odpovědi na mnohdy až mytizované otázky spojené s délkou pracovní doby.

Deskriptory: Slovensko, doba pracovní, mzdy, produktivita práce, zaměstnanci

- Sig. 6769

Bezdětní a postoje k rodičovství / Jana Palonciová, Sylva Höhne, Věra Kuchařová, Lucie Žáčková, Hana Hašková, Aco Lukić. - Vydání první.

Praha : VÚPSV, v. v. i., 2021. - 170 stran. - tab.

ISBN 978-80-7416-412-5 (print). - ISBN 978-80-7416-413-2 (pdf).

Fenomén bezdětnosti je jedním z rysů demografického vývoje evropských populací. V mezinárodním kontextu se Česká republika řadí k zemím s nejnižším podílem bezdětných žen v populaci. Podle projekcí bude nejvyšší, téměř pětinnový podíl trvale bezdětných v generacích narozených v polovině 80. let, v dalších generacích by měl postupně klesat na 11 %, podíl žen se dvěma dětmi se sníží na 45 až 47 %.

Monografie přináší výsledky výzkumu bezdětných jedinců a párů ve věku 25 až 44 let založeného na kvantitativní a kvalitativní metodologii. Mít někdy v budoucnu dítě si přeje sedm z deseti bezdětných respondentů, naproti tomu přibližně každý desátý žádné děti nechce, ostatní o dětech zatím nepřemýšlejí, nebo je mít nemohou. Za nedobrovolnou označují vlastní bezdětnost významně častěji ženy než muži a také singles. Mezi hlavní udávané důvody bezdětnosti patří nejistota partnerského vztahu či absence partnera nebo preference svobodného a nezávislého života. Z ekonomických důvodů je to především nedostatečné finanční zázemí a problematická bytová situace. Mladí bezdětní lidé bydlí nejčastěji v nájemném bytě, ale touha mít vlastní byt či dům je u nich poměrně silná. Práce a zaměstnání se u bezdětných lidí nejeví jako konkurenční proti rodičovství.

Mezi opatřeními sociální politiky by bezdětní uvítali zejména podporu bydlení, služeb péče a příspěvků zabraňujících poklesu příjmu domácnosti v době rodičem poskytované péče o děti.

Studie je jedním z výstupů víceletého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022), v jehož rámci jsou postupně sledovány různé typy rodin.

Deskriptory: ČR, rodina, politika, bezdětnost, výdaje, příjmy, bydlení, rodičovství, VÚPSV